

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้าง สัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A Developing the Blended Instructional Model for Enhancing Students' Sammadhitthi of the Lower Secondary Education Using with the R-C-A Question Technique

ณฤดี เนตรโสภา*
Naruedee Netsopha*

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Computer Program, Faculty of Science Technology and Agriculture, Yala Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์บริบททั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2) เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ 4) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 39 คน ใช้เวลาดทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีองค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบ 4) การวัดและประเมินผล มีกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2 รูปแบบ คือ แบบออฟไลน์และแบบออนไลน์ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนมี 4 ขั้น คือ 1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ 2) ขั้นเรียนรู้ตามรูปแบบ 3) ขั้นอภิปรายและสรุป และ 4) ขั้นประเมินผล ได้ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เท่ากับ 81.20/82.72 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5133 นักเรียนกลุ่มทดลองมีสัมมาทิฐิและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 สัมมาทิฐิกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

* Corresponding Author. E-mail: Naruedee2513@gmail.com

โดยมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน สัมมาทฤษฎี เทคนิคคำถาม R-C-A

Abstract

The Research and Development Technique was modified on this study. The aims of this research study on developing blended instructional model for enhancing students' Sammadhitthi on the lower secondary education using with the R-C-A question technique are to 1) analyze of the general context on the blended instructional model, 2) synthesize of the blended instructional model, 3) try out of the blended instructional model and 4) implement their developed the blended instructional model. The research samples were 39 students from lower secondary education at Huaiphungpittaya school, who enrolled in academic year 2015. The experiments were conducted for 8 weeks. It has found that for findings as: There are the four important components of blended instructional model, namely; the principle of the blended instructional model, the purpose of the blended instructional model, 3) the instructional activities, and 4) assessing and evaluating the blended instructional model. This model is composed of the Offline and Online instructional activities with the four steps, such as; inspiration, learning by blended instructional model, discussion and conclusion, and assessment phases, consequently. Statistically significant shows the blended instructional model efficiency value revealed to 81.20/82.72 that it's in a criterion of 80/80 and the Effective Index (E.I.) value indicated to 0.5133. Students' Sammadhitthi and learning achievements with the experimental group of their pre and post blended instructional model were differentiated, and was higher than the control group, significantly ($p < .05$). Reliability of students' Sammadhitthi and learning achievements was positively related at middle level, significantly ($p < .01$). Over all on Students' satisfactions of their blended instructional model is evidence high level, on students' learning activities is evidence the highest level, surprisingly.

Keywords: Blended instructional model, Sammadhitthi, R-C-A question technique

บทนำ

การจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทักษะชีวิตของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ว่า เพื่อพัฒนาเยาวชนคนไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง (Ministry of Education, 2008) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 (Ministry of Education, 2014)

การคิดเป็น ทำเป็น เป็นคุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกับหลักสัมมาทิฐิตามคำสอนของพระพุทธศาสนา จากการศึกษาพบว่า “สัมมาทิฐิ” เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ดังนั้น การเสริมสร้างสัมมาทิฐิให้เกิดขึ้นกับนักเรียน จึงน่าจะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษา ทั้งนี้เพราะสัมมาทิฐิเป็นทั้งตัวนำและกำกับทิศทางของการพัฒนาชีวิตตั้งแต่ต้นจนจบ เมื่อสัมมาทิฐิเกิดขึ้นก็ถือว่าการพัฒนาชีวิตตามหลักอริยมรรคได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว (Phra Maha Somboon Wuttikaro, 2013) ในทำนองเดียวกัน หากคนในสังคมดำเนินชีวิตภายใต้กรอบของสัมมาทิฐิย่อมทำให้ชีวิตมีความสุข ความสงบ ไม่ประพฤติดนอันเป็นสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ให้กับสังคมและประเทศชาติ

คำว่า “สัมมาทิฐิ” แปลว่า ความเห็นถูก ความเห็นชอบ ความเข้าใจถูกต้อง หมายถึงความเห็นอย่างถูกต้องเกี่ยวกับโลกและชีวิต เมื่อสัมมาทิฐิเข้าไปอยู่ในใจของบุคคลอย่างมั่นคงแล้ว จะกลายเป็นอุดมการณ์ ทศนคติหรือทฤษฎีชีวิตประจำใจ เป็นเหตุให้เป็นคนคิดถูก พูดถูก ทำหน้าที่การงานด้วยความสุจริต ไม่ผิดทำนองคลองธรรม สัมมาทิฐิ มี 10 ประการ ได้แก่ 1) ทานที่ให้แล้วมีผล 2) การสงเคราะห์มีผล 3) การเช่นสรวงบูชามีผล 4) ผลแห่งกรรมดีและกรรมชั่วมี 5) โลกนี้มี 6) โลกหน้ามี 7) มารดามีคุณ 8) บิดามีคุณ 9) สัตว์ที่ผุดเกิดขึ้นมี 10) พระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ แล้วสอนผู้อื่นให้รู้แจ้งตามมีอยู่ในโลก (Talaphat, 2011) นั่นคือ ผู้มีสัมมาทิฐิ (มีความคิดเห็นที่ถูกต้อง)แล้ว ย่อมส่งผลให้การพูด การกระทำมีความถูกต้องตามไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นต่อมาก็คือ ความสุข ความสงบ ความร่มเย็น ของตนเอง สังคมและประเทศชาติ

หลักสัมมาทิฐิของพระพุทธศาสนา มีความสอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาอื่น ๆ เช่น สัมมาทิฐิ 4 ประการแรก เป็นหลักธรรมเพื่อประโยชน์สุขของสังคม มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของศาสนา (ชะกาต) ของศาสนาอิสลาม ที่มีเป้าหมายเพื่อลดความเห็นแก่ตัว ปลุกฝังให้เป็นผู้มีจิตเมตตา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน และหลักคุณธรรมหรือความดีของศาสนาอิสลามที่สอนว่า สิ่งใดควรปฏิบัติ หรือ ฮะลาล และสิ่งใดต้องละเว้น หรือ ฮะรออม สำหรับสัมมาทิฐิอีก 6 ประการหลัง เป็นหลักความจริงประจำโลก ในศาสนาอื่น ๆ จะมีความแตกต่างกับพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน คือ ในพระพุทธศาสนามุ่งเน้นการปฏิบัติเพื่อออกแบบชีวิตของตนเองให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป จนกระทั่งดีที่สุดคือเข้าสู่พระนิพพาน แต่ศาสนาอื่น ๆ มุ่งเน้นการปฏิบัติเพื่อไปอยู่กับพระเจ้าสูงสุดที่ตนเองนับถือ (Dhammakaya Open University (California), Academic department, 2007; Doakbou, 2006; Boonyanuphap, 2008)

สัมมาทิฐิของเยาวชนสามารถทำให้เกิดขึ้นหรือพัฒนาขึ้นได้ ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) แม้ว่าจะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในวงการศึกษา แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended learning) ที่จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนแบบออฟไลน์ (Offline learning) กับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) กลายเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมจุดดีและชดเชยจุดด้อยของการเรียนการสอนทั้ง 2 รูปแบบ ช่วยให้เพิ่มแหล่งเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น มีความยืดหยุ่นต่อการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sandeep & Ganesh (2010 อ้างถึงใน KonZue, 2010) ที่ศึกษาพบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน ทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการเรียนรู้อย่างยั่งยืนและทำให้การศึกษามีคุณภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน ดังผลการศึกษาของ KonZue (2010) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานทางด้านกิจกรรมในรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jinjo (2007) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เพราะรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีกิจกรรมที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่น ดังนั้น การจัด

การเรียนการสอนแบบผสมผสานจึงน่าจะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 เพราะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่สนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง อันได้แก่ ครูผู้สอนและเพื่อน ๆ ในห้องเรียน ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

การเรียนการสอนแบบผสมผสานจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากมีการนำกระบวนการหรือเทคนิคหรืออื่น ๆ เข้ามาช่วยสนับสนุน เทคนิคการตั้งคำถามเป็นเทคนิคสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะได้เป็นอย่างดี คำถามที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนมีบททบทวนความรู้เดิม แล้วเชื่อมโยงไปสู่ทักษะการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน คำถามช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายและเกิดความใฝ่เรียนรู้มากยิ่งขึ้น (Aukkasompong, 2013) คำถาม R-C-A หมายถึง คำถามที่ถามความรู้สึกหรือมุมมอง (Reflect) คำถามที่ถามการเชื่อมโยง (Connect) และคำถามที่ถามการประยุกต์ใช้ (Apply) เป็นคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการถามความรู้สึกหรือมุมมอง (Reflect) ของผู้เรียนที่มีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วถามต่อด้วยคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชื่อมโยง (Connect) ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น จากนั้นถามคำถามให้ผู้เรียนได้มีการสนทนาอภิปรายเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (Apply) เทคนิคคำถาม R-C-A เป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่ท้าทายให้ผู้เรียนคิดหาทางออก (Veerayawattana, 2013)

จะเห็นว่า สัมมาทิฐิเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในชีวิตของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเทคนิคคำถาม R-C-A ซึ่งเป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเสริมสร้างสัมมาทิฐิให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่ยังมีการยอมรับและเชื่อฟังคำแนะนำจากผู้อื่น เป็นช่วงวัยที่ยินดีและเต็มใจทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม (Phunthumnawin, 2007)

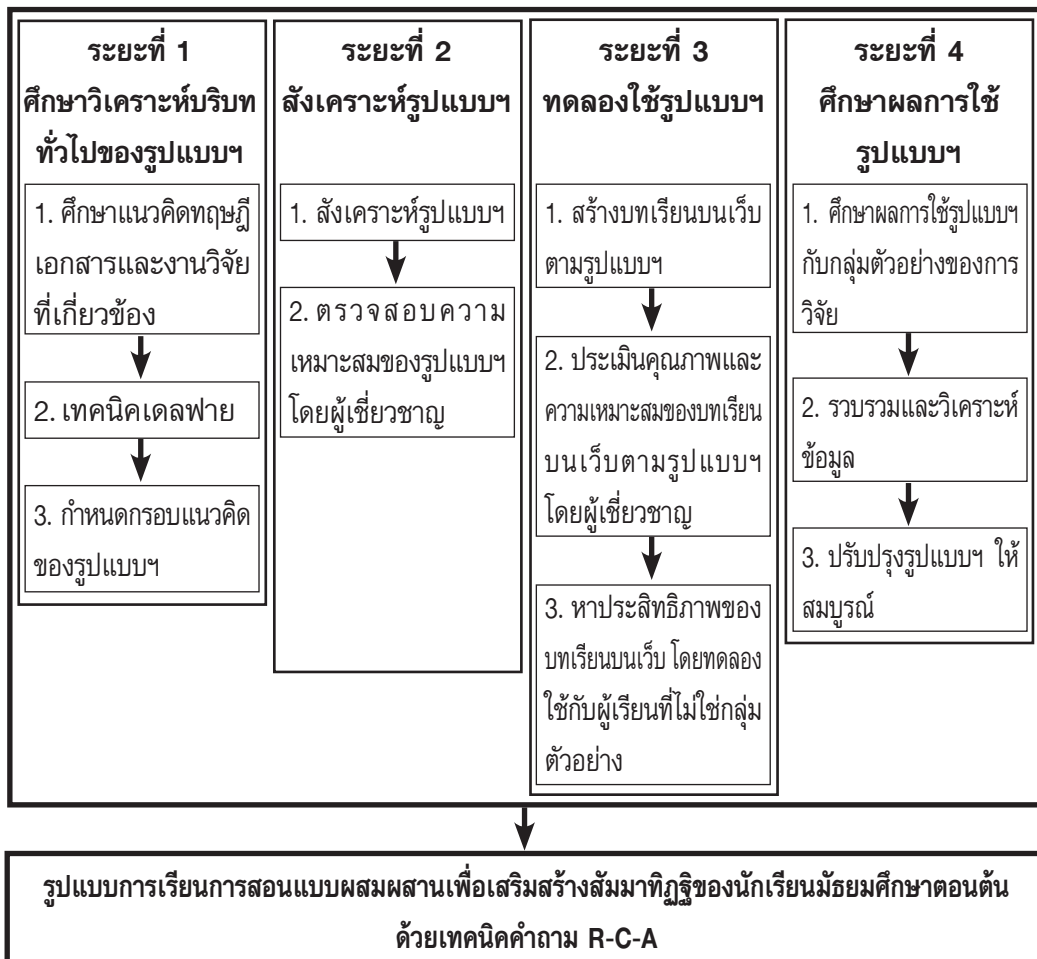
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์บริบททั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A
2. เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิวาธิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A ที่สังเคราะห์ขึ้น
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิวาธิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A ที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้ (ดังภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์บริบททั่วไปของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นขั้นตอนของการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน แนวคิดเกี่ยวกับสัมมาทิฐิ และแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคคำถาม R-C-A รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลจากเทคนิคเดลฟาย ด้วยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน แล้ววิเคราะห์กรอบแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน

ระยะที่ 2 สังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นการสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนภายใต้ข้อมูลและกรอบแนวคิดที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 แล้วนำรูปแบบการเรียนการสอนที่สังเคราะห์ขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนและพิจารณาเนื้อหาของบทเรียนบนเว็บ จากนั้นปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นการสร้างบทเรียนบนเว็บตามรูปแบบการเรียนการสอนที่สังเคราะห์ขึ้น จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพและความเหมาะสมด้านเทคนิคและวิธีการของบทเรียนบนเว็บ ดำเนินการหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ ด้วยการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง ดังนี้ ทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก (นักเรียน 3 คน) แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มใหญ่ (นักเรียน 30 คน) แล้วปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ที่สุด พร้อมจะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2558 จำนวน 39 คน คัดเลือกมาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) และคัดเลือกกลุ่มควบคุม จำนวน 33 คน จากนั้นดำเนินการทดลองใช้รูปแบบฯ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัยที่ได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาตามบริบททั่วไปของรูปแบบฯ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนแบบออนไลน์และแบบออฟไลน์ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ระบุเกี่ยวกับหลักการของรูปแบบ 2) ระบุเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบุเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) ระบุเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เมื่อวิเคราะห์ผลจากเทคนิคเดลฟายแล้วพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบฯ สอดคล้องกัน ($IR = 0.66$) และผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$)

2. ผลการสังเคราะห์รูปแบบฯ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผล (ดังภาพที่ 2) รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานมี 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบออฟไลน์ และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ 2) ขั้นเรียนรู้ตามรูปแบบ 3) ขั้นอภิปรายและสรุป และ 4) ขั้นประเมินผล (ดังภาพที่ 3) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในขั้นสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนอื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีประสิทธิภาพ เท่ากับ $81.20/82.72$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5133 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.5133 หรือคิดเป็นร้อยละ 51.33

4. ผลการใช้รูปแบบฯ พบว่า

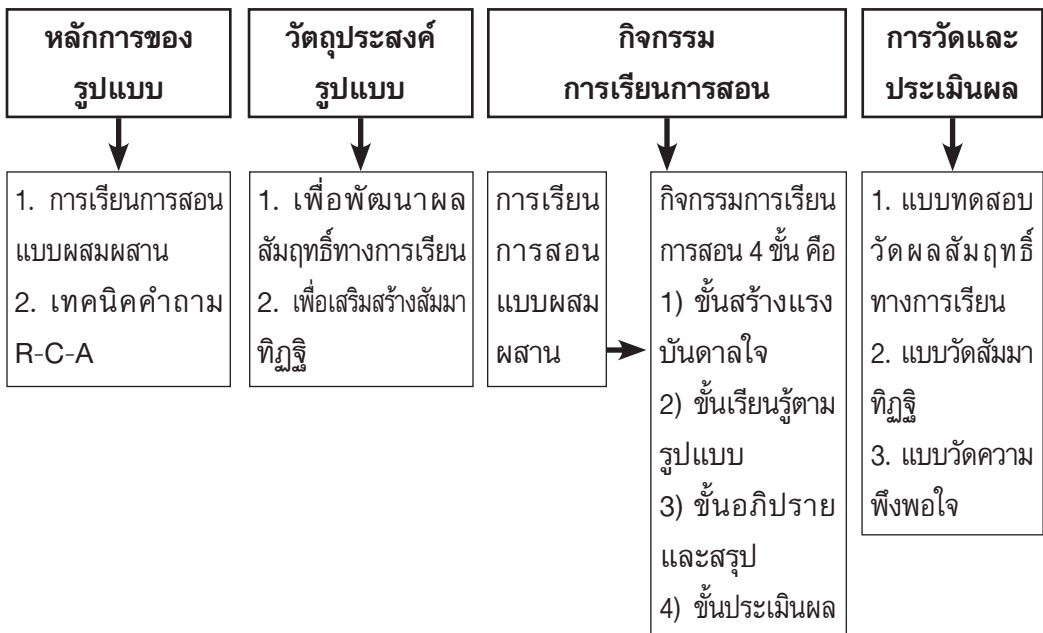
4.1 นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน มีสัมมาทิฐิเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนและมีสัมมาทิฐิสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.2 นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

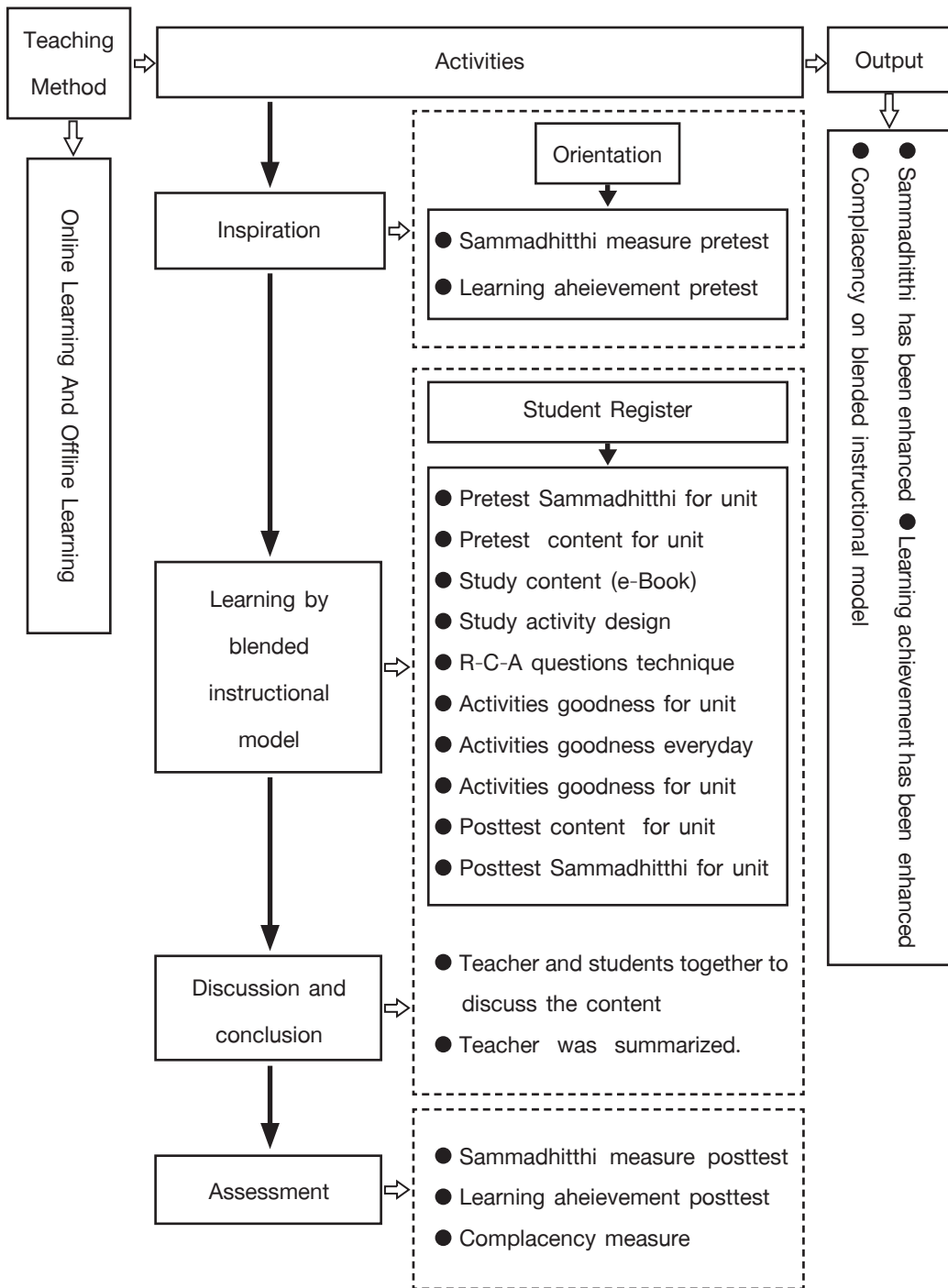

4.3 สัมมาทิฏฐิกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน มีความสัมพันธ์เชิงบวก ($r=.587$) ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

4.4 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจต่อด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการออกแบบบทเรียน ด้านการจัดการบุคลากร ด้านเทคนิคคำถาม R-C-A และด้านการวัดและประเมินผล ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดใกล้เคียงกัน

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฏฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A

ภาพที่ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทวิภูมิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A มีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปรายดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทวิภูมิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.20/82.72 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นมีความยืดหยุ่นต่อการเรียนรู้เนื้อหาสาระ ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาโดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (Khantapthai, 2011; Jinjo, 2007)

2. ดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทวิภูมิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เท่ากับ 0.5133 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.5133 หรือคิดเป็นร้อยละ 51.33 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออฟไลน์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sandeep & Ganesh (2010 อ้างถึงใน KonZue, 2010) ที่ศึกษาพบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ e-Learning และการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า ทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการเรียนรู้อย่างยั่งยืนและทำให้การศึกษามีคุณภาพ และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออฟไลน์ผู้เรียนยังได้รับการสอนเสริมหรือการแนะนำเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่เข้าใจจากครูผู้สอน (Sondee et al., 2011)

3. นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทวิภูมิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A มีสัมมาทวิภูมิเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน และมีสัมมาทวิภูมิต่ำกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเทคนิคการตั้งคำถามเป็นเทคนิคสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะได้เป็นอย่างดี ซึ่งเทคนิคคำถาม R-C-A ในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างความตระหนักในคุณค่าของการทำความดีและโทษภัยจากการทำความชั่ว กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนรู้จากสื่อการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการตอบคำถามครบทั้ง 3 ประเด็น คือ ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในสื่อการเรียนรู้อันที่กำหนดให้ (Reflect) การตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง

ราวในชีวิตประจำวันของผู้เรียนที่มีความสอดคล้องกับความรู้ที่ได้รับจากสื่อการเรียนการสอนที่ได้ศึกษาไปแล้ว (Connect) และแนวทางในการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในอนาคต (Apply) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Thippawat (2012) ที่ศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีทักษะชีวิตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์หรืออีเลิร์นนิ่ง (e-Learning) ที่มีทั้งภาพและเสียง เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาเรียนรู้และควบคุมความก้าวหน้าของการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เว็บไซต์ทั้งในและนอกห้องเรียน (Namburi et al., 2010; KonZue, 2010) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Joe (2006 อ้างถึงใน KonZue, 2010) ที่ศึกษาพบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานหรือการเรียนรู้ที่หลากหลายหลายวิธี เช่น การเรียนแบบออนไลน์และการเรียนแบบเผชิญหน้า ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เพราะเป็นเทคโนโลยีใหม่และมีความพร้อมยิ่งขึ้น การอาศัยทางด้านเทคโนโลยีอย่างเดียวยังไม่สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาได้ ควรมีการผสมผสานตามต้องการของผู้เรียน

5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้าน ๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดใกล้เคียงกัน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนมากกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ เพราะนักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาเรียนรู้ที่เว็บไซต์ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการ โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบที่มีความหลากหลาย ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์และแบบออฟไลน์ พิจารณาได้จากนักเรียนมีความพึงพอใจต่อด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ KonZue (2010) ที่ศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ภายใต้โครงการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- Aukkasompong, J. (2013). *The Question* [Online]. Retrieved October 20, 2015, from: <http://sornorjira.wordpress.com/2013/04/24>. (in Thai)
- Boonyanuphap, S. (2008). *Comparative religion*. (Paper presented for the 5th). Bangkok: Mahamakut Buddhist University. (in Thai)
- Dhammakaya Open University (California), Academic department. (2007). *Religious Studies*. Pathumthani: Dhammakaya Open University (California). (in Thai)
- Doakbou, F. (2006). *Comparative religion*. (Paper presented for the 3th). Bangkok: Sillapakal Printing. (in Thai)
- Jinjo, S. (2007). *The development of blended learning In the course of the Computer Programming I at Business Computer depart*. Doctor's Thesis. King mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)
- Khantapthai, T. (2011). *A Development of a Blended Learning Model for Learning and Information Technology for Life Course of Undergraduate Students at Rajabhat University*. Doctor's Thesis. Mahasarakham University. (in Thai)
- KonZue, C. (2010). *The development of blended learning activities In the course of the analysis and design of systems at Rajamangala University of Technology Isan (sakornnakorn campus)*. Doctor's Thesis. Computer Education Progra, Faculty of Graduate School, King mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)
- Ministry of Education. (2008). *Core curriculum for the basic education Act 2008*. Bangkok: Agricultural Cooperatives of Thailand Printing. (in Thai)
- _____. (2014). *Learning in the 21th Century* [Online]. Retrieved February 1, 2016, from: http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=38880&Key=news_research. (in Thai)

- Namburi, S., Sureeratnun, N. & Thienthong, M. (2010). Development of Model and Software Module for Ethical Behavior Improvement and Assessment Regarding to Learner's. *Journal of Yala Rajabhat University*, 5(1), 41-58. (in Thai)
- Phunthumnawin, D. (2007). *The Synthesis of Research on the merits and ethics in Thailand and abroad*. Bangkok: Promotion and Development of Moral, Office of Management and Cognitive Development (ITD). (in Thai)
- Phra Maha Somboon Wuttikaro. (2013). *Role of the Dhitthi to guide Life and Social* [Online]. Retrieved January 5, 2016, from: <http://gjn.mcu.ac.th/?p=2209>. (in Thai)
- Sondee, K., Dejpituksirikul, S., Kittiboonthawal, P. & Namdej, N. (2011). Supportive Learning Model on the Learning Behaviors of Nursing Students According to the Southern Nursing Shortage Problem Solving Project at the Boromarajonani College of Nursing, Saraburi. *Journal of Yala Rajabhat University*, 6(1), 7. (in Thai)
- Talaphat, P. (2011). *A study and Analysis Sammadhitthi for Create peace social in Thailand*. Master's Thesis. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (in Thai)
- Thippawat, W. (2012). Comparisons of Life Skill, Learning Achievement and Satisfaction with Learning Physics Entitled "Light and Visual Aids" Of Matthayomsueksa 5 Students between Organizing the Participatory Learning Activitives with R-C-A Question Techniques and Conventional Teaching Approach. Master's Thesis. Mahasarakham University. (in Thai)
- Veerayawattana, K. (2013). *Question Techniques* [Online]. Retrieved October 20, 2015, from: <http://www1.nsdv.go.th/innovation/questioning.htm>. (in Thai)